

notitie

FORUM STANDAARDISATIE 13 maart 2019

Agendapunt 06A. Opzet van de Monitor Open
standaarden 2019 CONCEPT

Opzet-Monitor-Open-standaarden-2019

Aan: Forum Standaardisatie

Van: Bureau Forum Standaardisatie / ICTU

Datum: 1 maart 2019

Versie: 1.0

Ter bespreking

Het betreft hier de opzet van de aanpak van de Monitor Open Standaarden 2019.

Opzet van de Monitor Open standaarden 2019 CONCEPT
Memo
Aan

 Désirée Castillo Gosker
 Ludwig Oberendorff

Van

 Jaap Korpel
 Joost Vreuls

Datum

26 februari 2019

De *Monitor Open standaarden 2019*, het jaarlijkse onderzoek naar het gebruik van de verplichte open standaarden ('pas toe of leg uit') van het Forum Standaardisatie, zal wederom bestaan uit drie onderdelen:

- A. Aanbestedingen: vragen aanbestedende diensten om *alle* verplichte open standaarden?
- B. Voorzieningen: hoe staat het met het gebruik van de verplichte open standaarden in centrale overheidsvoorzieningen?
- C. Gebruiksgegevens: wat is er nog meer bekend over het gebruik van de standaarden van de 'pas toe of leg uit'-lijst?

[A] Aanbestedingen

- 1) Onderzoek van **aanbestedingen** op basis van openbare documenten (**pas toe**)
 - a. De te beoordelen aanbestedingen worden verzameld van TenderNed.nl, op basis van dezelfde selectiecriteria als de voorgaande jaren. Het gaat om aanbestedingen uit Q3+Q4 van 2018 en Q1+Q2 van 2019.
 - b. Dit leidt tot een eerste ruwe selectie van aanbestedingen. ICTU meldt (voor aanbestedingen sinds zomer 2018) de aanbesteders per email dat hun aanbesteding op de groslijst is geplaatst. Indien de openbare stukken niet meer beschikbaar zijn, vraagt ICTU deze bij de aanbesteder op.
 - c. Na de second opinion-sessie (zie g.) stuurt ICTU de aanbesteders van de aanbestedingen die uiteindelijk onderzocht zijn een email met de mededeling dat hun aanbesteding is beoordeeld.
 - d. **NOG UITWERKEN** (in overleg met BFS): Het opbouwen van een terugkerend contact en van een goede relatie rond de toepassing van open standaarden bij aanbestedingen (à la de relatie die inmiddels rond het voorzieningen-onderzoek is opgebouwd) zou de adoptie kunnen bevorderen. De vraag is echter nog, met welke functionaris(sen) het beste een doorlopend contact opgebouwd kan worden. Gedacht wordt (voor de rijksoverheid) aan de CIO's en aan bijvoorbeeld categoriemanagers. Wellicht kan dit in 2019 verkend worden met de Ministeries van BZK en EZK.
 - e. Streefaantallen uiteindelijk: 35 aanbestedingen van de Rijksoverheid + 35 van mede-overheden.
 - f. Aanbestedingen voor raamovereenkomsten worden (net als in 2018) *niet meer* verzameld. In plaats daarvan beperkt BFS de aandacht voorlopig tot de Rijksaanbestedingskalender.
 - g. Op alle aanbestedingen van (alleen) Rijksoverheid wordt een tweede beoordeling uitgevoerd, de eerste en tweede beoordeling worden vergeleken en besproken, waarbij BFS aanwezig is.
 - h. In de rapportages wordt niet langer onderscheid gemaakt tussen 'cruciale' en 'niet-cruciale' relevante standaarden (binnen de categorie 'deel van relevante open standaarden gevraagd').
 - i. De definitieve beoordelingen Rijk stuurt ICTU naar BFS, met een uitgebreidere toelichting/motivatie.
 - j. ICTU deelt alle (35+35) beoordelingen met de aanbesteders. Als de aanbesteders naar aanleiding daarvan een gesprek wensen dan wordt dat gevoerd door ICTU, de beoordelaar en BFS. Daarbij geldt dat een reactie welkom is, en als die vóór een bepaalde datum toegestuurd wordt dan kan die mogelijk nog meegenomen worden (de beoordelaars zullen dan bezien of de reactie voor hen aanleiding is om hun beoordeling aan te passen).
 - k. Net als in 2018 worden in de Monitor 2019 alle onderzochte aanbestedingen genoemd, inclusief de onderzochte aanbestedingen van mede-overheden.
- 2) **Audit van jaarverslagen (leg uit)**: voor alle organisaties die bij één of meer aanbestedingen in 2018 (Q1+Q2 o.b.v. onderzoek vorig jaar, Q3+Q4 o.b.v. onderzoek dit jaar) niet om alle relevante standaarden hebben gevraagd wordt nagegaan in hoeverre zij in het jaarverslag over 2018 daarover expliciet verantwoording hebben afgelegd.

[B] Voorzieningen

- 3) We onderzoeken **36 generieke voorzieningen**:
 - a. in elk geval 27 van de voorzieningen die samen de GDI (Generieke Digitale Infrastructuur) vormen,
 - b. en daarnaast de 9 (andere) voorzieningen die ook in de vorige jaren zijn onderzocht,
 - c. met PBLQ overleggen wij binnenkort of het logisch en nuttig is om daaraan nog enkele voorzieningen toe te voegen – bijvoorbeeld andere ODC's.
- 4) Net als vorig jaar onderzoeken we welke open standaarden relevant zijn voor de voorziening, in hoeverre de voorziening daaraan op dit moment voldoet en indien niet of er expliciete plannen zijn om daaraan binnenkort te gaan voldoen.
- 5) De onderzoekers maken duidelijk onderscheid tussen de informatie van de beheerorganisatie en de kwalificaties van de onderzoekers (in de tabel per voorziening staat alleen geaccordeerde informatie).
- 6) In het contact met Logius zal het Centrum voor Standaarden aanspreekpunt zijn voor de onderzoekers en de input voor de betreffende (12) voorzieningen coördineren.
- 7) In de hoofdtekst zal ook ingegaan worden op een analyse van de scores van dit jaar ten opzichte van voorgaande jaren.

[C] Gebruiksgegevens

- 8) In 2019 zullen (net als in 2018) de gebruiksgegevens van de standaarden van de 'pas toe of leg uit' lijst verzameld worden door het Bureau Forum Standaardisatie, daar waar beschikbaar. Deze informatie wordt uiterlijk 1 juni 2019 aangeleverd. ICTU coördineert de activiteiten en stelt de rapportage samen.
- 9) BFS levert per standaard aan: gegevens over het gebruik, de toename of afname van het gebruik, een use case van de standaard, en - indien een standaard niet of nauwelijks relevant blijkt te zijn voor aanbestedingen en centrale voorzieningen - een verklaring over nut en noodzaak van de 'pas toe of leg uit'-status.
- 10) Daarnaast levert BFS de rapportage aan over de meting IV-standaarden van medio 2019. Deze rapportage wordt als bijlage in de Monitor 2019 opgenomen.
- 11) De onderzoekers nemen op basis van deze twee rapportages dit jaar alleen een korte samenvatting van de resultaten (met eigen kwalificaties) over gebruiksgegevens op in de Managementsamenvatting.

Budget en planning

Het totale budget voor de hiervoor beschreven opzet schatten wij op dit moment ruwweg op € 180.000 à 200.000 – maar een goede calculatie hebben we nog niet gemaakt. Deze bedragen zijn onder voorbehoud: voor de definitieve offerte moeten wij eerst nog met de in te huren experts overleggen.

Het concept-rapport wordt medio oktober opgeleverd en wordt mondeling toegelicht in de Forumvergadering in oktober of november 2019. Het definitieve rapport wordt daarna opgeleverd, zodat het besproken kan worden in het ODBO.